

DUCHOVNÍ POUČENÍ A ÚTĚCHA

«Kdo však prorokuje, mluví k lidem pro jejich duchovní poučení a útěchu»
(1 Korintským 14, 3)

Prostá katecheze čerpající ze zkušenosti Pravoslavné církve

ČTVRTLETNÍK ŽENSKÉHO PRAVOSLAVNÉHO MONASTÝRU SVATÝCH ANDĚLŮ
AFIDNAI ATTIKA ŘECKO
Číslo 7 • červen–srpen 2015

✠ OBSAH ✠

- **Text 1:** «Tři jsou, kteří vydávají svědectví na Nebi»
Jediný Bůh ve Svaté Trojici
- **Text 2:** Svatý biskup pokračuje ve své službě
Svatý Nektários na Ukrajině!
- **Text 3:** Poučení svatého Jeronýma Eginského
Síla Vyznání víry
- **Text 4:** Boží zjevení ctihodnému Paisiji Velikému
Požehnaná filoxenia
- **Text 5:** Ženy mají být zdrojem jarní naděje
Poučení Přesvaté Bohorodičky
- **Text 6:** Láska všechno odpouští
Podstata Velkého půstu
- **Text 7:** «...položít život za své přátele...»
Ohromující příklad «největší lásky»
- **Text 8:** Nezištný «Christoforos» dnešních dnů
Šestnáctiletý mladík nosí kamaráda na zádech!
- **Text 9:** Bohorodičko moje!
Moc Jejího jména

«Tři jsou, kteří vydávají svědectví na Nebi»

Jediný Bůh ve Svaté Trojici

«Otče, Slovo a Duchu, Trojice Svatá, očistiž množství prohršení našich!»

«Naděje má je Otec, útočiště moje Syn, záštita má Duch Svatý. Svatá Trojice, sláva Tobě!»

«Otec je Světlo, Slovo je Světlo, Světlo je i Svatý Duch, jenž byl seslán apoštolům v podobě ohnivých jazyků a jímž je osvěcováno celé stvoření, aby vyznávalo Svatou Trojici.»

• • •

«Proto běžte a učte všechny národy a křtěte je ve jméno Otce, Syna a Ducha Svatého.» (Mt 28, 19)

* * *

1. Bůh Otec, Bůh Syn a Bůh Svatý Duch; Otec je dokonalý Bůh, Syn je dokonalý Bůh, Duch Svatý je dokonalý Bůh; přesto nejsou tři Bohové, ale **JEDEN Bůh.**

• • •

2. Bůh je JEDINÝ, to znamená, že je **JEDEN** ve Své jediné a nerozdílné podstatě; Bůh je však rovněž **TROJJEDINÝ**, Přesvatá Trojice, a to ve Svých Osobách neboli Hypostazích.

• • •

3. Otec je bezpočátečný a nezrozený, Syn je **rozený** přímo z Otce a Duch Svatý **vychází** přímo a pouze z Otce.

▪ Svatý biskup pokračuje ve své službě Božímu lidu

Svatý Nektários konal celý týden bohoslužby na Ukrajině! *

Pascha 2007

V létě roku 2008 zavítala jedna zbožná zubní lékařka z Athén na ostrov Eginu, aby uctila ostatky sv. Nektária, velikého d i v o t v ů r c e 20. století.

V m o n a s t ý r u sv. Nektária se setkala se skupinou ukrajinských pravoslavných křesťanů, kteří přijeli do Řecka za jediným účelem – aby se poklonili a poděkovali tomuto svatému biskupovi. Skupina projevovala takové dojetí a úctu, že to silně zapůsobilo na ostatní poutníky. Poté, co Ukrajinci uctili svaté ostatky, vyprávěli řeckým poutníkům za pomoci překladatelů následující neuvěřitelný příběh:

«**Prosili** jsme letos našeho eparchiálního biskupa, aby nám poslal kněze, který by v našem chrámu konal bohoslužby o Strastném týdnu.

Biskup smutně odpověděl: «Bohužel nemám ani jediného volného kněze. Vždyť víte, děti, jaký máme nedostatek kněží.»

Vrátili jsme se domů celí zarmoucení. Přestože jsme kněze neměli, rozhodli jsme se, že se v tyto velké sváteční dny budeme scházet v chrámu.

Přišlo však Velké pondělí a k naší obrovské radosti přijel úctyhodný postarší kněz a sloužil v našem chrámu po celý Strastný týden. Po všechny dny vládla v našem chrámu zbožná atmosféra, plná soucitu, lásky a kajících.

Byla to výjimečná zkušenost. Byli jsme tak

vděční našemu biskupu, že nám poslal takového úžasného kněze! Na Velkou sobotu ráno dokonce pokřtil malé dítě.

O Světlem týdnu jsme navštívili našeho biskupa, abychom mu poděkovali za kněze, kterého nám poslal.

Vladyka byl ohromen, neboť o ničem nevěděl, a znovu nám opakoval, že žádného kněze, kterého by k nám mohl poslat, nemá.

Všichni jsme byli zmateni. Prozradili jsme biskupovi, že na Velkou sobotu vykonal neznámý kněz křest dítěte. Vladyka tehdy jasnozřivě poradil:

«**Běžte** a podívejte se do křestní matriky, jakým jménem se záhadný kněz podepsal.» Následující jeho rady, otevřeli jsme záznam o křtu a přečetli si takovýto podpis:

+ Nektários Pentapolský (!)

Neumíte si představit naše ohromení a zbožné dojetí. Naše vděčnost Kristu, který nám ho poslal, i vděčnost samotnému Nektárióvi Pentapolskému v nás probudila touhu podniknout tuto pokornou pouť do vaší země!»

(*) *Projevení duchovního světa*, vyd. Sv. monastýru Varnakovské Matky Boží, Evpalion Dorida Fokida 2009, str. 193-194.

Náš Bůh je Trojjediný

«**Tři** jsou, kteří svědectví vydávají na nebi: Otec, Slovo a Duch Svátý, a ti tři jednou jsou. Neboť tři jsou ti, kteří v nebi dosvědčují, že Ježíš je Syn Boží, tedy Otec, Slovo a Duch Svátý. A ti tři jsou jeden, protože mají jednu přirozenost a jednu podstatu.»

(1J 5, 7)

■ Poučení svatého Jeronýma Eginského

Síla textu «Vyznání víry» *

Vyznání víry jako modlitba

Starče, prosím, co mám dělat, když je mi opravdu těžko, mé myšlenky jsou plné zmatků a prožívám silný zármutek? Jaká modlitba mi může pomoci, abych to snesla a nepřišla o rozum?

- Modli se slova **Vyznání víry**, dcero. Ale říkej si je pomalu, soustředěně, abys procítila každé slovo v hloubi srdce. Neříkej je mechanicky a nepozorně.

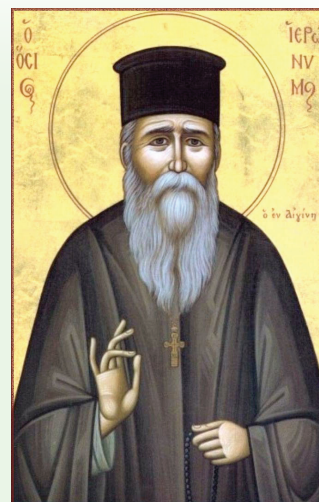
Já se modlím **Vyznání víry** několikrát za den – pětkrát, šestkrát i vícekrát. Ať jdu kamkoli, cestou si vždycky říkám **Vyznání víry**.

- Když mne napadne špatná myšlenka,

začnu se modlit Vyznání víry a myšlenka zmizí.

- Modli se «**Věřím**» jednou ráno, jednou v poledne a jednou večer, nečekej, až půjdeš do chrámu na bohoslužbu.

- Ať neuplyne den, ve kterém by ses nepomodlila **Vyznání víry** – buď na bohoslužbě, nebo pro sebe.

(*) Sotiria D. Nusi, *Starec Jeroným Eginský (1883-1966)*, vyd. Eptalofos E. P. E., str. 227, 296, 242.

■ Boží zjevení ctihodnému Paisiji Velikému

Požehnaná filoxenia *

Živý Bůh lásky

Jednoho dne se přihodilo, že kolem chýše ctihodného Paisije Velikého procházeli tři nuzáci v roztrhaných šatech. Tvářili se nešťastně a zoufale.

«Pojďte dál a posadte se,» řekl jim sv. Paisij. «Pojďte, podělte se o tu trochu sucharů a namočených fazolů, co tu mám. Pojďte dál, umyjí vám nohy chladivou vodou, abyste si odpočinuli.»

Svatý a veliký otec naší Církve ihned přinesl vodu a začal svým návštěvníkům umývat nohy. Přitom jim dával duchovní poučení.

Najednou však celý ustrnul... Třetí muž, kterému právě omyl nohy, se naklonil, objal ho a políbil!

Překvapený světec pozvedl hlavu a podíval se mu do očí. Uviděl tvář našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista v celé Jeho slávě, ve vši Jeho Božské velebnosti! Svatý byl ohromen a ve vytržení nebyl schopen slova.

Pán mu řekl: «Pokoj tobě, můj vyvolený služebníče Paisiji.»

A zmizel!

Vše se rázem naplnilo světlem, pokojem a Božskou vůní. Jakmile starci došlo, co se s ním odehrálo, jeho srdce se rozhořelo. Když si uvědomil, čím nohy umýval, vypil z vaničky zbylou vodu, aby obdržel milost a posvěcení.

Tato voda ho navždy zbavila žízně a hladu, a jak si můžeme přecíst v jeho životopise, od té doby byl živ pouze ze svatého Přijímání.

Filoxenia: řecký výraz, doslovně znamená láska k cizincům. Pozn. překl.

(*) Protopresbyter Stephanos K. Anagnostopoulos, *Poznání a zkušenost Pravoslavné víry*, Piraeus 2005, str. 129; metropolita Meletios Nikopolský, *Ctihodný Paisios Veliký*, Prebeza 1993, str. 55.

Poučení Přesvaté Bohorodičky *

«Jenž se narodil z ženy»

«a bylo s Ním množství žen, které Mu posluhovaly»

(Ga 4, 4; L 8, 2-3)

Ctění spolu-kněží a spolu-diákonové,
milovaná a zbožná dítko naší Církve,

Dnes, když slavíme veliký a celosvětový svátek Zesnutí Přesvaté Bohorodice... když se otevírají brány ráje, aby přijaly samotnou Nebeskou Bránu a oduševněle Nebe Božství... když jsme vybízeni, abychom zapěli píseň beztělesných andělů a oslavovali neporušený Příbytek Svaté Trojice...

právě dnes máme znovu možnost proniknout do hlubiny spasitelného díla našeho Pána a Boha a také pochopit, jakou úlohu má v tomto díle žena.

Úloha ženy a její vztah ke Kristu je v dnešní době zvláštním způsobem zrazován, a to i těmi ženami, které věří v Krista a účastní se církevního života, ale ne vždy hlubokým a bytostným způsobem. Jde o ženy, které nedokážou «sedět u nohou Kristových» s oddaností a srdečnou, vroucí láskou.

Je tedy třeba, aby jak muži tak i ženy duchovně obnovili svoji paměť. Muži ať pamatují na to, že nikdy nesmí ztrácet úctu k ženám a musí si stále uvědomovat svatost, kterou náš Pán poctil ženy; a ženy ať děkují našemu Spasiteli a zachovávají tento nebeský poklad svatosti, aby podobně jako Matka Páně v sobě nosily Krista a byly velebeny spolu s Boží Matkou.

Neuvěřitelnou hloubku opovržení, kterému byla žena vystavena v době před

Kristem, lze pochopit pouze ve srovnání s neuvěřitelnou vznešeností slávy, kterou ji následně Pán zahrnul... Pouze Tomu, kdo ji tak nevýslovně povýšil, mohlo být známo její nevýslovné ponížení...

A právě proto začíná Pán Svě dílo spásy «od ženy»: skrze ženu vstupuje do času a dějin; skrze ženu na Sebe přijímá lidství a zbožšťuje je; skrze ženu obnovuje celé stvoření...

Nejčistší lásku, soucit a něžný přístup k ženám projevoval Kristus neustále a nejrůznějšími způsoby v průběhu celého Svěho pozemského života...

A ženy Mu na oplátku odpovídaly oddaností a vděčností, ba dokonce osobními obětmi, zvláště tehdy, když byli muži jen nočními učedníky nebo se ve strachu ukrývali.

Když Kristus putoval a kázal, doprovázelo Jej množství žen, «které Mu posluhovaly ze statků svých». Svou obětavostí i hmotnými prostředky přisluhovaly Pánu i zástupu svatých apoštolů, aby se tito mohli plně soustředit na Svě poslání... Jelikož byly některé z těchto žen bohaté, přispívaly do společné pokladnice učedníků, aby se z ní mohly rozdávat almužny chudým a potřebným.

Náš Pán Ježíš Kristus se neotáčel zády ani k ženám, které měly tu nejhorší pověst a stály na okraji tehdejší společnosti. Naopak, Svým Božím milosrdenstvím je přiváděl ke světlu pokání a Božské slávy. **Petrova** tchýně, Marie Magdaléna, vdo-

va, které zemřel jediný syn, Kananejka, malomocná žena, dcera Jairova, žena s krvotokem, žena přistižená při smilstvu, hříšnice, která líbala Jeho nohy, Marta a Marie, Samaritánka, dále množství žen, které byly přítomny Jeho utrpení, ženy-myronosice v čele s Matkou Boží a «mnohé jiné»... ty všechny vydávají jasné svědectví o úloze a významu žen ve spasitelném díle našeho Pána i o jejím nejtěsnějším vztahu k Bohočlověku Kristu.

Všechny tyto ženy i bezpočet jiných, které se tlačily v davu prostých lidí, jenž Krista obklopoval, u Něj hledali požehnání, uzdravení, útěchu, souhlasný pohled, pohlazení hlavy svých dětí, odpuštění hříchů, slovo povzbuzení, zázrak, milosrdenství...všechny společně a každá zvlášť nepřetržitě opakovaly onu podivuhodnou větu: «Blahoslavený život, který Tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval!»

Proč už dnes nevidíme – v míře, v jaké by to bylo potřeba – dav lidí, který se tlačí

kolem našeho Pána?

Tato otázka vyjadřuje v naší tragické době úzkostnou naději... Dobrým znamením časů, náznakem jarní naděje či vánkem útěchy by byl rostoucí počet žen, které by pohnuty hlubokou láskou a vroucí vděčností Kristu, tomuto Nejjasnějšímu Ženichu našich srdcí, zvolaly velikým hlasem: «Blahoslavený život, který Tebe nosil, a prsy, kterých jsi požíval!»

Kéž by pravoslavné ženy pochopily své poslání a zodpovědnost...

Záchrana světa je vložena do jejich rukou a jejich hlasu...

Na co ještě čekají?

Dluží nám to!

Matka Boží to dnes připomíná...

*† Kyprián,
metropolita oropský a filijský*

(*) Poselství ke svátku Zesnutí Přesvaté Bohorodice (2015)

▪ Láska všechno odpouští

Podstata Velkého půstu

«Možná že letos už se bude kát...»

Stalo se to o Velkém půstu. Starec už zdálky viděl, jak se zloděj snaží vypáčit dveře jeho kémie.

Byl to stejný zloděj, který ho okradl už minulý rok.

Starec se jen usmál a schoval se za zeď, čekaje, až zloděj dokončí své dílo.

Když o tom pověděl svému učedníku, ten se velmi rozhněval a zeptal se:

«Proč jste mě, otče, nezavolal? Mohli jsme ho

chytit. Okradl nás už loni a vůbec se ze svého hříchu nekaje.»

«Kdo ví, mé dítě,» odpověděl klidně starec. «Možná že letos už se bude kát...»

«A co když to udělá znovu?» vybuchl učedník.

«V tom případě, mé dítě, poběžím napřed, otevřu mu dveře a dám mu všechno, co mám – aby nemusel znovu krást a nespáchal potřetí tento trestuhodný hřích.»

Učedník se poklonil až k zemi, políbil starci ruku a odešel v slzách dojetí...

«Když přichází noc a nemohu spát, našel jsem dobrý způsob jak usnout: odpouštím všem lidem, jednomu po druhém!»

—Tasos Leivadites—

■ «...položít život za své přátele...»

Ohromující příklad «největší lásky»*

Dobrovolné mučednictví svatého
mnicha Lva Kappadockého

Za vlády zbožného císaře Tiberia (578-582) jsme navštívili skit Oasis. Setkali jsme se tam s kappadockým mnichem, který byl znám svými ct-nostmi. Jmenoval se Lev. Vyprávělo se o něm mnoho zázračných příběhů.

Strávili jsme ve společnosti tohoto výjimečného muže nějaký čas, abychom se s ním blíže seznámili. Dostalo se nám od něj mnoha duchovních ponaučení. Zvláště na nás působila jeho pokora, tichost, dobrovolná chudoba a láska ke všem.

Tento nezapomenutelný starc nám také říkal: «**Věřte mi, děti, stanu se králem.**»

Namítali jsme: «Cožpak nevíš, otče, že z Kappadocie se ještě nikdo nestal králem? Měl bys tu pošetilou myšlenku vypudit z hlavy.»

On však opakoval: «**Nepochybujte, děti, skutečně budu králem.**» A nikdo ho nepřesvědčil, aby se té myšlenky vzdal.

Pak se přihodilo, že do země vtrhl barský kmen Maziků, zpusťošil celé okolí a napadl i Oasis. Bylo zabito mnoho mnichů, ostatní upadli do zajetí.

Mezi zajatými byli též avva Jan (postřižený na čtece v konstantinopolské Svaté Sofii), avva Eustatios

Říman a avva Theodor. Všichni tři byli nemocní.

Když je zajali, avva Jan začal barbary prosit: «Vezměte mě do města a já se postarám, aby vám dal biskup za nás čtyřiaadvacet zlatých monet.»

A tak ho jeden z barbarů odvezl do blízkého města. Avva Jan se odebral k biskupovi. Toho času pobýval ve městě i avva Lev spolu s jinými otci, a proto nebyli zajati barbary.

Biskup měl ovšem jen osm zlatých mincí, a s tím se barbar nespokojil: «Bud' mi dáte čtyřiaadvacet monet, nebo toho mnicha!»

A tak nezbylo nic jiného než vydat plačícího avvu Jana barbarům, kteří si jej opět odvezli do svého tábora.

Tři dny na to vzal avva Lev osm zlatých mincí a vydal se do pouště, kde stanovali barbari.

A začal je prosit: «Vezměte si kromě těchto osm zlatáků i mě. Ty tři propusťte,

vždyť jsou nemocní a nebudou vám k ničemu. Budete je muset zabít. Já jsem však plný síly a budu vám k užitku.»

Barbari souhlasili a tři mnichy propustili výměnou za avvu Lva.

Avva Lev se vydal na cestu s barbary. Cestou však padl vyčerpáním a barbari mu usekli hlavu.

Tak naplnil avva Lev slova svatého Písma: «Největší lásku má člověk, který položí život za své přátele.»

A my jsme pochopili, proč nám říkal, že jednou bude kralovat. **Stal se skutečně králem pokládající svůj život za své přátele.**

▪ Nezištný «Christoforos» dnešních dnů

Neuvěřitelné: šestnáctiletý mladík nosí svého kamaráda na zádech již osm let! *

Příklad sebeoběti

Přemýšlíte, jak byste pomohli svému příteli? Jaký by to asi mělo význam nejen pro něj, ale hlavně pro vás?

V čínském městě Hebei žije mladík jménem Shi Ching, který již osmým rokem každý den nosí do školy na zádech svého kamaráda Lu Shao. Lu Shao trpí vrozenou poruchou, která mu brání chodit.

Před osmi lety seděl malý Lu Shao před školou a čekal na svoji matku. Pršelo. Když matka nepřicházela, rozhodl se Lui Shi Ching, který byl menší než Lu Shao, že svému kamarádovi pomůže, a odnesl ho na svých zádech domů.

Od té doby ho nosí do školy i ze školy a dokonce i na toaletu.

V jednom interview Lui Shu Ching řekl: «Jsem prostě šťastný, že ho mohu nosit, i když je tak těžký!»

Svémi dobrými skutky se Lui nechlubí.

Jeho rodiče se o nezištné pomoci kamarádovi dozvěděli až po čtyřech letech!

A Lu Shao si do svého deníku zapsal: «Od chvíle, kdy jsem poznal Lui Shi Chinga, se z mého života vytratily temné mraky a rozzářilo se v něm slunce.»

(*) z internetu, 16. 5. 2011.

Nejen pro dlouhý život na zemi, ale také pro život věčný

Dobrovolnictví *

Nejbystřednější vyjádření lásky

Klíčem k dlouhému životu by mohlo být... dobrovolné konání dobrých skutků.

Podle studie publikované v časopise «Health Psychology» (Psychologie zdraví) žijí lidé, kteří obětavě pomáhají jako dobrovolníci, déle než ti, kteří tuto dobrou vůli nemají.

Avšak jen v tom případě, že je jejich záměr zcela nesobecký. Jestliže jsou motivy jejich pomoci naopak egocentrické, tedy že to dělají, aby se sami cítili lépe, pak blahodárný zdravotní efekt mizí.

Dobrovolná oběť je pokrmem
pro duši dobrovolníka

(*) www.apa.org, 21. 9. 2011

Mírou lásky je milovat bližní «jako sebe sama».

Milovat bližního «více než sebe sama» znamená velikou lásku.

Takovou velikou lásku nám jako první ukázal Kristus, když «zemřel za nás hříšné».

Takovou lásku měl i avva Lev, když svou obětí zachránil zajaté přátele.

S takovou vzácnou láskou se setkáváme u matky, obránců vlasti a u svatých.

Matka obětuje svůj život za děti, voják jej vydává za svou vlast a svatí – za hříšníky.

(*) Ioannes Moschos, *Leimonarion*, vyd. Sv. monastýru Stavronikita, Agion Oros 1983, kap. 112., str. 125. Komentáře: + A. E.

▪ Pod ochranou Boží Matky

Moc Jejího jména *

Víra, láska a úcta

Na konci května roku 2006 přišel do chrámu muž středního věku z pobřeží Fokidy, aby se poklonil a poděkoval Přesvaté Bohorodičce.

«Přišel jsem, abych poděkoval Panagii,» řekl, «za veliký zázrak, když mne zachránila od jistého oslepnutí.»

«Na začátku měsíce jsem pracoval s motykou na zahradě, chtěl jsem totiž zasadit rajčata. Jelikož je naše zahrada docela velká, pomáhal mi jeden z mých příbuzných. A při tom se přihodilo, že se mi během práce dostala do oka trocha zeminy.

Ihned jsem nechal práce a šel hledat nějakou vodu, abych si oči vypláchl. U kořene blízkého stromu jsem uviděl láhev s vodou. Napadlo mě, že ji tam nechal můj příbuzný. Vzal jsem ji a bez rozmyšlení si nalil vodu do oka. Nebyla to však voda, ale **hydroxid sodný**! Nelze vylíčit bolest, jakou jsem pocítil!

S hrůzou jsem okamžitě volal z hloubi svého srdce: «Přesvatá Bohorodičko, smiluj se nade mnou!» A Ona mi opravdu přispěchala na pomoc! Ačkoliv byla bolest nesnesitelná, zásadité leptadlo mému oku nijak neuškodilo! **Moc jména Přesvaté Bohorodice zneutralizovala účinek «tekutého ohně», nalitého do nejménějšiho**

orgánu lidského těla, kterým je oko. Každý ví, že sebemenší kapka hydroxidu sodného je schopna rozleptat kůži, natož pak oči!»

Všichni, kteří slyšeli příběh a viděli, že obě vypravěčovy oči jsou naprosto zdravé, děkovali Bohu za Jeho milost a nepřemožitelnou moc, kterou svěřil Svě Přecistě Matce, ochránkyni lidského rodu.

Je zde ještě něco jiného, co nám ten člověk řekl, co je také velice pozoruhodné a podivuhodné. Onen postižený muž nikdy své rodině neřekl nic o tom, co se přihodilo. A to pro to, aby se to nedozvěděl ten příbuzný, který tehdy nechal volně ležet hydroxid u stromu a navíc v neoznačené láhvi s vodou, a trápil se tím!

«Nerad činím kohokoliv nešťastným. Nemám rád problémy a hádky.»

Jaký závěr z toho všeho plyne? Kuvedenému zázraku došlo nejen díky mužově silné víře, ale i díky jeho veliké dobrotě. Projevila se zde milost Boží i lidská dobrá vůle.

Tento člověk byl opravdu hoden pomoci Matky Boží.

(*) *Nové zázraky Přesvaté Bohorodice Varnakovské a Příběhy pro věčnost*, vyd. Sv. monastýru Varnakovské Matky Boží, Dorida 2007, str. 56-58.

• **Adresa:** Monastýr Svatých Andělů, 145 65 Agios Stefanos, P.O.Box 51891, Řecko • **e-mail:** mhangels@otenet.gr • **tel:** (+30) 22950 22582 • **fax:** (+30) 22950 22582 • **Vychází v osmi jazycích:** angličtině, češtině, francouzštině, gruzínštině, italštině, ruštině, řečtině a švédštině • **Distribuce zdarma** • **S požehnáním a dohledem** metropolity oropského a filijského Kypriána Řecké pravoslavné starostylní církve (Church of the True Orthodox Christians of Greece) • elektronická verze ke stažení na www.orthodoxiachristiana.cz